

Sygn. akt IX Ka 733/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Klaudiusz Senator

Protokolant: sekr.sądowy Katarzyna Komosa

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Reginy Górnisiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2014 roku

sprawy J. M.

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Sandomierzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Staszowie

z dnia 10 kwietnia 2014 roku sygn. akt VII K 714/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla orzeczenie z punktu III wyroku w przedmiocie wymierzenia oskarżonemu kary grzywny na podstawie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k.;
2. uchyla orzeczenie z punktu II wyroku w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania oskarżonemu wymierzonej kary pozbawienia wolności wydane na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. i art. 69 § 4 k.k.;
3. zasądza od oskarżonego J. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za obie instancje;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. G. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu świadczoną oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza od oskarżonego J. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 536,60 (pięćset trzydzieści sześć 60/100) złotych tytułem wydatków za postępowanie odwoławcze.

sygn. akt IXKa 733/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Sandomierzu VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w Staszowie wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2014r. uznał oskarżonego J. M. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a§4 kk i wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69§1 i 2 kk i art. 70§1 pkt 1 kk i art. 69§4 kk wykonanie tej kary warunkowo zawiesił oskarżonemu na okres 5 lat próby, na podstawie art. 71§1 kk w zw. z art.33§1 i 3 kk Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w ilości 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 30 zł., na podstawie

art. 39 pkt 3 kk w zw. z art. 42§2 kk w zw. z art. 43§1 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, zasądził wynagrodzenie na rzecz obrońcy z urzędu i od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator.

Oskarżyciel publiczny na podstawie art. 444 kpk i art. 425§1 i §2 kpk zaskarżył wyrok na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze i środku karnym.

Powołując się na przepisy art. 427§1 i §2 kpk i art. 437§1 i §2 kpk i art. 438 pkt 4 kpk prokurator wyrokowi Sądu I instancji zarzucił rażąco niewspółmierność kary i środka karnego orzeczonych wobec J. M. poprzez wymierzenie mu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat próby i środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, wynikającą z błędnego uznania, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o którym mowa w art. 69§4 kk oraz niedostatecznego uwzględnienia wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu, który kierował samochodem osobowym znajdując się w stanie znacznej nietrzeźwości stwarzając duże zagrożenie dla uczestników ruchu drogowego.

Podnosząc te zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu 10 miesięcy bezwzględnej kary pozbawienia wolności i środka karnego 5 lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora o ile zmierza do wymierzenia oskarżonemu bezwzględnej kary pozbawienia wolności zasługuje na uwzględnienie.

Rację ma prokurator, że w ustalonych przez Sąd okolicznościach nie może być mowy o szczególnym wypadku uzasadniającym warunkowe zawieszenie wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności.

Sąd I instancji swoje stanowisko co do zasadności warunkowego zawieszenia wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności uzasadnił tym, że oskarżony przyznał się do winy, ma ustabilizowaną sytuację życiową, podjął leczenie odwykowe oraz wyraził szczery żal i skruchę.

Zauważyć należy, że posiadanie ustabilizowanej sytuacji życiowej jest zwykłą okolicznością życia codziennego dot. danego sprawcy, a nie szczególnym wypadkiem. Zresztą argumenty tego rodzaju przy ocenie pozytywnej prognozy co do oskarżonego, że prowadzi on ustabilizowany tryb życia wskazują na takie rozumowanie Sądu Rejonowego, że dla warunkowego zawieszenia wymierzonej kary pozbawienia wolności wystarcza jakakolwiek okoliczność z jego życia.

J. M. powinien podjąć leczenie odwykowe znacznie wcześniej, a nie dopiero po popełnieniu dwóch przestępstw. Tak więc było to zachowanie oczekiwane od oskarżonego znacznie wcześniej. Powyższą okoliczność należy oczywiście ocenić pozytywnie i uwzględnić przy wymiarze kary, ale będzie miała znaczenie dla oskarżonego w przyszłości, gdyż jeśli okaże się, iż oskarżony jest w stanie zachować abstynencję nie będzie dopuszczał się zachowań skutkujących ponoszeniem odpowiedzialności karnej. Jak na razie oskarżony podjął się leczenia odwykowego po popełnieniu w stosunkowo krótkim okresie drugiego przestępstwa w stanie nietrzeźwości w czasie prowadzonego przeciwko niemu postępowania karnego. Nie jest zasadne stanowisko, że już samo podjęcie leczenia odwykowego ma skutkować dla oskarżonego takim rezultatem dla niniejszego postępowania na jaki on liczy.

Co do wyrażonego żalu i skruchy to Sąd nie uzasadnił w oparciu o jakie przesłanki wyrobił sobie pogląd, że oskarżony na etapie postępowania sądowego szczerze żałował swojego nagannego postępowania, wykazując przy tym żal i skruchę. Jak należy przypuszczać Sąd Rejonowy poczynił takie ustalenie w oparciu o zapis z protokołu rozprawy, gdy

oskarżony oświadczył, że żałuje tego co zrobił i może zapewnić Sąd, że więcej takie zachowanie mu się nie zdarzy (k.44v).

Przyjmując za słuszne ustalenie Sądu Rejonowego zauważyć należy odnośnie wyrażonego przez oskarżonego żalu i skruchy, że brak takiego zachowania ze strony oskarżonego w realiach sprawy byłby trudny do zaakceptowania, skoro oskarżony, krótko po skazaniu ponownie kierował samochodem w stanie nietrzeźwości (i to znacznie wyższym niż za pierwszym razem, a na dodatek w okresie obowiązywania środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych).

Nie można także przeceniać faktu przyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu. Oskarżony został zatrzymany na „gorącym uczynku”, okoliczności popełnienia przestępstwa od początku były oczywiste.

Zwrócić dodatkowo należy uwagę, że warunkowe zawieszenie wykonania kary należy do środków karnych związanych z poddaniem sprawcy próbie. Ratio legis probacji tkwi w przekonaniu, że efekt resocjalizacyjny wobec sprawcy przestępstwa niewykazującego cech głębokiej demoralizacji osiągnąć można w warunkach wolności kontrolowanej, nakładając na niego stosowne obowiązki.

Podstawową przesłanką stosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary jest pozytywna prognoza, wyrażająca się w przekonaniu sądu, że sprawca wykona nałożone obowiązki próby i nie powróci do przestępstwa, a zatem wykonanie wymierzonej mu kary nie jest konieczne.

W przypadku oskarżonego J. M. ma miejsce taka sytuacja, że w zasadzie już jeden raz pozytywna prognoza, poprzez wymierzenie mu kary o charakterze wolnościowym, co do jego osoby okazała się całkowicie błędna. Otóż oskarżony wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrowcu Św. z dnia 31 stycznia 2013r. został skazany za przestępstwo z art. 178a§1 kk na karę grzywny.

Pomimo ostrzeżenia, jakie otrzymał w postaci wyroku skazującego, oskarżony ponownie kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości. Zwrócić w tym miejscu trzeba uwagę na znaczny stan nietrzeźwości oskarżonego w chwili czynu, co zasadnie podniósł prokurator, stan ten w sposób znaczny przekraczał stężenie alkoholu w organizmie, w stosunku do granicy kiedy taka zawartość decyduje o przestępczym zachowaniu sprawcy. Okoliczność ta oczywiście jest istotna dla wymiaru kary, ale musi być także uwzględniona przy ocenie postawy sprawcy co do tego, czy istnieją podstawy do pozytywnej prognozy wobec jego osoby.

Skoro oskarżony już był karany za takie samo przestępstwo i okoliczność ta nie spowodowała pożądanej zmiany w jego zachowaniu, to na jakiej podstawie można wysnuć wniosek, że akurat teraz oskarżony diametralnie zmieni swoje postępowanie. Podstaw do takiej prognozy w realiach sprawy nie ma żadnych. Dlatego konieczne jest to, żeby oskarżony odbył orzeczoną wobec niego karę po to, żeby zrozumiał wreszcie naganność swojego postępowania i żeby wdrożyć go do przestrzegania porządku prawnego. Oddziaływanie łagodniejsze nie odniosło wobec oskarżonego żadnego skutku.

Błędne jest zatem stanowisko Sądu Rejonowego co do pozytywnej prognozy wobec oskarżonego. Tak samo nie można zgodzić się z Sądem I instancji, że w przypadku oskarżonego zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek o jakim mowa w art. 69§4 kk.

Reasumując tylko realne wykonanie przez oskarżonego wymierzonej mu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności spowoduje, że będzie on przestrzegał porządek prawny, a w szczególności nie powróci do przestępstwa. Tak ukształtowana kara spełnia warunki, jakie stawia art. 53 kk.

Nie jest natomiast zasadne żądanie prokuratora domagającego się podwyższenia wymierzonego oskarżonemu środka karnego. Stanowisko takie razi swoją surowością. Uwzględniając okoliczności czynu oskarżonego z krytycznego dnia i jego uprzednią karalność uznać należy, że orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat jest słuszne.

Wobec stwierdzenia rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu należało uchylić warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności i w konsekwencji rozstrzygnięcie w przedmiocie wymierzenia oskarżonemu grzywny na podstawie art. 71§1 kk w zw. z art. 33§1 i 3 kk.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 437§1 kpk należało orzec, jak w punkcie I ppkt 1 i 2 wyroku.

Zmiany w zakresie wymierzonej oskarżonemu kary implikują kwestię orzeczenia co do należnej od niego opłaty, o czym Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o treść art. 10 ust. 1 w zw. z art. 2 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. z 1983 nr 49 poz. 223 z późn. zm.) w pkt I ppkt 3 wyroku wymierzając oskarżonemu opłatę za obie instancje.

Orzeczenie w punkcie II wyroku dot. zasądzenia na rzecz obrońcy z urzędu wynagrodzenia za udzieloną pomoc prawną oskarżonemu oparte zostało na treści art. 618§1 pkt 11 kpk, art. 619§1 kpk, art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. Prawo o advokaturze (Dz. Ust. z 2002r. nr 123 poz. 1058 z późn. zm.), §2 ust.3, § 14 ust. 2 pkt 4, §19 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. Ust. nr 163 poz. 1348 z późn. zm.).

W zakresie wydatków za postępowanie odwoławcze orzeczono w oparciu o przepis art. 627 kpk w zw. z art. 634 kpk, na które składają się wynagrodzenie należne obrońcy z urzędu oskarżonego i ryczałt za doręczenie wezwań w kwocie 20 zł.

SSO /Klaudiusz Senator/